

Beszámoló az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiumának 2014. évben folytatott tevékenységéről

Az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiuma Egyesület a felsőoktatási könyvtárak és hálózatuk szakmai képviselői és érdekegyeztető szervezete. Az Egyesület célja, hogy tudományos, oktatási, tudásmenedzselő, kulturális valamint kulturális örökséget megőrző tevékenységével elősegítse az egyetemi könyvtári rendszer működőképességének fejlesztését, a könyvtárakban található értékek megőrzését, a könyvtári és információs szolgáltatások színvonalának emelését, a jogszabályok és szakmai követelmények érvényesítését.

A szervezet célja:

Az egyesület közhasznú tevékenységét a nevelés-oktatás állami közfeladathoz kapcsolódóan végzi, mely teljesítését az egyesület tevékenységét tekintve az alábbi jogszabályi rendelkezések írják elő:

- nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 11.§
- nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 14.§ (2) bekezdés
- a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. Törvény 53. § (3) bekezdés (nyilvános könyvtári ellátás elősegítése)
- az országos múzeum, az országos szakmúzeum, az országos szakkönyvtár és az állami egyetem könyvtárának kiemelt feladatairól szóló 30/2014. (IV.10.) EMMI rendelet 5. fejezet, 9.§. (2) bekezdés (Részvétel a kutatásfejlesztési és innovációs programokban, felsőoktatási tartalomfejlesztésekben, hazai és nemzetközi tudományos együttműködésekben, a tudományos kutatás értékelésében és részt vesz a tudományos információk elektronikus szolgáltatásában)

Az egyesület által végzett tevékenységek:

- A Magyarországon működő állami és nem állami felsőoktatási könyvtárigazgatók szervezetbe tömörítése, valamint a könyvtári tevékenység összehangolása a felsőoktatási oktatás/kutatás és kulturális és kulturális megőrző tevékenység segítése, harmonikus fejlesztése céljából
- Részvétel a magyar könyvtárügy egészét érintő jogszabályok, állásfoglalások kidolgozásában
- Részvétel az felsőoktatási könyvtárakat érintő jogszabálytervezetek kidolgozásában, állásfoglalások kialakításában, kezdeményez a szakmai döntések meghozatalában, jogszabályok, állásfoglalások alkotásában
- Döntés előkészítő állásfoglalások, ajánlások és javaslatok kidolgozása a felsőoktatási szakirodalmi információ-ellátás kérdéseiben
- A egyesület foglalkozik a könyvtárak egyetemi szervezetben elfoglalt helyével, az oktató- és kutatómunkát segítő tevékenységével
- A felsőoktatási könyvtárak egymás közötti, valamint más belföldi szakmai intézményekkel való együttműködésének szervezése.
- Szakmai továbbképzések szervezése és vezetése.

- A felsőoktatási könyvtárak és könyvtárosok érdekképviselője, együttműködve a szakmai és érdekképviselői szervezetekkel.
- A nyilvánosság felhasználásával minden olyan intézkedés elleni fellépés, amely sérti az felsőoktatási könyvtárakban megtestesülő társadalmi érdeket vagy az egyes könyvtárak konkrét érdekeit
- Az egyesület folyamatosan bővíti nemzetközi kapcsolatrendszerét.
- Az EKK közhasznú szolgáltatásaiból tagjain kívül is, bárki részesülhet. Ennek biztosítása érdekében az EKK a tevékenységét nyilvánosságra hozza.

Szöveges beszámoló:

Az Egyesület 2014-ben aktívan részt vett a magyar könyvtárügy egészét érintő jogszabályok, állásfoglalások kidolgozásában. Ennek érdekében javaslatokkal segítette az EMMI Könyvtári Főosztályát az „Országos múzeum, az országos szakmúzeum, az országos szakkönyvtár és az állami egyetem könyvtárának kiemelt feladatairól szóló 30/2014. (IV.10.) EMMI rendelet megalkotásában 2014 januárjában és véleményezte a rendeletet. Az EKK egyetértett azzal, hogy az előterjesztés egységes rendeletbe kívánta foglalni a magyar könyvtári rendszer legfontosabb szereplőinek (nemzeti könyvtár, nemzeti gyűjtőkörű könyvtár, országos szakkönyvtárak, állami egyetemek könyvtárai) kiemelt feladatait és értékelte, hogy a tervezet számos előremutató változást körvonalazott a magyar könyvtári rendszer működésére vonatkozóan. A vezetői összefoglaló lényeges megállapítása, hogy az állami egyetemek könyvtárait országos tudásközpontoknak tekinti, melyek jelentős nemzetközi kapcsolatrendszerrel bírnak. Fontos előrelépésnek tekintette azt is, hogy a rendelet a fenntartótól függetlenül rögzíti ezen intézmények számára a legfontosabb szakmai elvárásokat elősegítve ezzel az átlátható és egységes működést, a használói és kutatói elvárásokhoz igazodó szakmai tevékenység magasabb színvonalú ellátását és az intézmények társadalmi szerepvállalásának erősítését. Ugyanakkor az Egyesület hangsúlyozta, hogy a rendeletben kiemelt feladatként meghatározott tevékenységek (pl. az országos adatbázisok építése) számon kérhető teljesítése csakis kiszámítható körülmények között, folyamatosan biztosított célzott vagy többlet költségvetési támogatással várható el.

Fontos szakmai fórumra került sor április 9-én, ahol az EMMI részéről meghívott szakértők tartottak tájékoztatást az Európai Unió pályázatokra való felkészülés lehetőségeiről. Ennek keretében került sor a NIIF vezetésével történő konzultációra is, ahol a felsőoktatási könyvtárak tartalomgazdai feladataiból adódó jövőbeni kollaboráció került megvitatásra.

A Magyar Rektori Konferencia májusi plénumán a Bizottság elnöke lehetőséget kapott arra, hogy a felsőoktatási könyvtárak helyzetéről és stratégiai fejlesztési irányairól előadást tartson. Az elkészült írásos előterjesztést minden résztvevő megkapta. Az előterjesztés megfogalmazza, hogy az ország tudományos teljesítménye, a nemzetközi mércével is kiemelkedő publikációs tevékenység, a magasan képzett tudományos utánpótlást biztosító oktatási rendszer megújítása, a megfelelő szakmai kompetenciával rendelkező hallgatók képzése a felsőoktatási könyvtárak, az általuk nyújtott információs szolgáltatások nélkül nem lehetséges. Az előterjesztés konkrét javaslatokat tesz a hallgatók digitális tananyagellátásának könyvtárak segítségével történő megoldására, a tankönyv-

és jegyzettámogatás összegének könyvtári koordinálására. A kutatások segítése terén szükséges az EISZ program bővítése, a Horizon 2020 által előírt adat-repozitóriumok infrastrukturális és személyi feltételeinek megteremtése. Fontos, hogy a nagy kutatási pályázatokban legyen a könyvtárakhoz rendelt forrás a megfelelő disszeminációs tevékenységre. Szükségeses lenne a kutatási pályázatokban a nyílt hozzáférésű publikációs díjak forrásának és a repozitóriumok működési és bővítési költségeinek biztosítása.

Május 22-én került sor az éves Közgyűlésre, ahol az elnöki és felügyelő bizottsági beszámoló után a vezetőség lemondott és sor került az új elnökség megválasztására. A közgyűlés az EKK elnökének Nagy Zsuzsannát, a Budapesti Corvinus Egyetem Központi Könyvtárának főigazgatóját választotta. Alelnök Dr. Keveházi Katalin, a Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Könyvtárának főigazgatója lett, míg a titkári feladatokat Lévai Klára, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem könyvtárának igazgatója látja el.

Az Egyesület júniusban állásfoglalást készített az EMMI Felsőoktatási Államtitkárság számára a nemzeti felsőoktatási törvény egyes részeinek módosítására, valamint előterjesztette a felsőoktatási könyvtárak fejlesztési stratégiáját.

Ugyancsak júniusban az EKK konkrét, a forrásigényt is tartalmazó projekt javaslatokat nyújtott be az EMMI Közgyűjteményi Főosztálynak az EFOP könyvtári területének tervezését segítve.

Októberben az Egyesület fórumot rendezett a felsőoktatási könyvtárak könyv- és folyóirat közbeszerzési eljárásairól, ahol közbeszerzési szakértő adott tanácsokat az eljárás buktatóival és lehetőségeivel kapcsolatban.

Október 8-én került sor az EKK következő fórumára, ahol a 30/2014. sz. EMMI rendelet végrehajtása, plágiumkereső alkalmazások bemutatása és az Eldorado projekt ismertetése voltak a főbb napirendi pontok.

A kultúráért felelős helyettes államtitkár megbeszélésen fogadta az EKK elnökét, aki ismertette a felsőoktatási könyvtárak főbb problémáit és az erre vonatkozó megoldási javaslatokat.

Az EKK nevében az elnök levélben fordult a helyettes államtitkárhoz a könyvtáraknak nyújtott ODR támogatások növelését és az elosztási elvek korszerűsítését kérve.

Az Egyesület a nyílt hozzáférés népszerűsítését célzó pályázatot nyújtott be az Európai Unió FOSTER programja keretében. A pályázatot szakmailag jónak ítélték, de a sikeres pályázatok nagy száma következtében pénzügyi támogatást nem kapott.

A kancellári rendszer bevezetésével kapcsolatban élénk szakmai vita bontakozott ki az Egyesület keretében. Az egyes könyvtárakat eltérően érintő, és a gyakorlatban is eltérő szervezeti megoldásokat hozó új irányítási rendszerre való felkészülés érdekében az Egyesület szakmai anyagot készített részben saját tagjai, részben az EMMI illetékes tisztviselői számára. Ebben bemutatta a könyvtárak feladatait és szerepét, és felhívta a figyelmet arra, hogy a könyvtárnak az oktatási és kutatási folyamatokhoz való szerves kapcsolódását feltétlenül

figyelembe kell venni a konkrét belső irányítási rendszerek és az új intézményi SZMR-ek kidolgozása során.

Debrecen – Budapest, 2015. május 18.

Dr. Virágos Márta, Nagy Zsuzsanna